

การฟื้นฟูการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็กปฐมวัยหลังสถานการณ์ COVID-19 ด้วยนิทาน*

รศ.ดร.จุฑารัตน์ สติธิปัญญา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ดร.เพ็ญ สุขมาก สถาบันนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

*ได้รับทุนสนับสนุนจาก แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน

หลักการและเหตุผล

ปฐมวัยเป็นวัยแห่งความคิดสร้างสรรค์ และวัยแห่งการเรียนรู้ โดยการเรียนรู้ในช่วงปฐมวัยเป็นการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 และจะส่งผลให้เกิดพัฒนาการที่เป็นรากฐานของบุคลิกภาพและอุปนิสัยต่อไปในอนาคต อีริกสัน (Erikson อ้างถึงใน ทิติลดา) กล่าวว่า สถานศึกษาปฐมวัย หรือโรงเรียนเป็นสถานที่ที่จะทำให้เด็กมีความคิดริเริ่มด้วยตนเองที่เหมาะสม และทำให้เด็กเข้าใจความหมายในบทบาทของตนเอง รวมถึงพัฒนาการเรียนรู้ทางสังคมจากความรู้สึกผูกพันใกล้ชิดภายในครอบครัว ที่ต้องการพึ่งพาผู้อื่นไปสู่การพึ่งพาตนเองและการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น เด็กวัยนี้เริ่มพัฒนาความรู้สึกเป็นตัวของตัวเอง ชอบอิสระ มีความมั่นใจในตนเอง สนใจเรียนรู้สิ่งรอบตัวมากขึ้น และเรียนรู้ที่จะสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งถ้าไม่มีการเรียนรู้ในโรงเรียนอนุบาล เด็กปฐมวัยอาจมีปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น เพราะเด็กวัยนี้จะยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางมีอารมณ์แปรปรวนง่าย ยังไม่รู้จักรับการควบคุมอารมณ์

วิธีการที่เด็กปฐมวัย จะเกิดการเรียนรู้ ผ่านประสบการณ์ ที่หลากหลาย การเรียนรู้จากการเล่น การอ่าน การสังเกต การลงมือทำ เพียเจ (Jean Piaget อ้างถึงใน Early childhood Education) กล่าวว่าเด็กในช่วงอายุ 2- 6 ปีเป็นช่วงวัยที่เริ่มเรียนรู้ภาษาพูดและสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดีขึ้น แต่ความสามารถในการเรียนรู้ยังอยู่ในลักษณะจำกัด ดังนั้นเด็กในวัยนี้จึงจำเป็นต้องได้รับการฝึกทักษะการใช้ประสาทสัมผัส ซึ่งการจัดสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ที่เหมาะสมจะช่วยเสริมสร้างพัฒนาการด้านความคิดและพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาโครงสร้างทางสติปัญญาในขั้นต่อไปให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 ให้ความหมายของเด็กปฐมวัยว่า หมายถึงเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 6 ปีบริบูรณ์ รวมถึงเด็กที่ต้องได้รับการพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษา การพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นการดูแล การพัฒนา และการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ทำให้เด็กปฐมวัยสูญเสียการเรียนรู้ในพัฒนาการเกือบทุกด้าน ทั้งด้านโภชนาการ การรับประทานอาหารให้เหมาะสมกับวัย สุขนิสัยในชีวิตประจำวันที่ควรได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริงที่โรงเรียนจะจัดกิจกรรมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติอย่างถูกต้อง เหมาะสมในการสร้างสุขนิสัย การที่เด็กต้องอยู่ที่บ้าน การรับประทานอาหารถูกกำหนดโดยผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็กอาจปล่อยให้เด็กกินตามใจ จนอาจเกิดภาวะขาดสารอาหาร หรือภาวะโภชนาการเกินในสารอาหารบางประเภท รวมถึงเด็กไม่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับสุขนิสัย เช่น การล้างมือก่อน-หลังรับประทานอาหาร การที่เด็กอยู่บ้าน ไม่ออกไปไหน ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวน้อย การสอนผ่านออนไลน์ทำให้เด็กต้องนั่งอยู่หน้าจอ ผู้ปกครองอาจไม่สามารถสอนให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับกล้ามเนื้อ

ใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก อาจทำให้เด็กเกิดพัฒนาการของกล้ามเนื้อลดลง แตกต่างจากการเรียนในโรงเรียนที่เด็กได้เจอเพื่อน มีการเล่นกันตามธรรมชาติของวัยเด็ก เกิดการเคลื่อนไหวทางร่างกายอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการที่ครูสอนให้เด็กใช้งานกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กจากกิจกรรม เช่น การปั้นดินน้ำมัน กิจกรรมนันทนาการ และกิจกรรมการออกกำลังกายในวิชา ที่ทำให้เด็กได้เรียนรู้การเคลื่อนไหวอย่างถูกต้องเป็นจังหวะ และสนุกสนานกับการเรียนรู้ เพราะมีเพื่อน ๆ ทำกิจกรรมร่วมกัน ด้านอารมณ์ จิตใจ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการมีสุขภาพจิตดีและมีความสุข ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม มีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ การสูญเสียการเรียนรู้ทางด้านอารมณ์ จิตใจ เช่น การควบคุมอารมณ์ การอดทนรอคอย การคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น เป็นต้น เด็กต้องอยู่ที่บ้าน ทำให้ขาดปฏิสัมพันธ์กับคนภายนอก ขาดการเรียนรู้ธรรมชาติรอบๆ ตัว บางครอบครัวมีลูกคนเดียว หรือมีพี่น้องที่อยู่คนละวัยกัน จึงไม่ได้คุยได้เล่นกับเพื่อนในวัยเดียวกัน รวมถึงเมื่อพ่อแม่ต้องไปทำงาน ไม่มีเวลาในการสอนเด็ก ปล่อยให้เด็กไว้คนเดียว หรือเด็กอยู่กับปู่ย่าตายาย ที่อาจปล่อยให้เด็กอยู่กับจอโทรทัศน์มากเกินไป เกิดภาวะติดจอ ใช้เวลาอยู่หน้าจอจนส่งผลต่อเปลือกสมอง (Cerebral cortex) ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับความคิด วิจารณ์และความเป็นเหตุเป็นผล เมื่อเด็กใช้เวลาหน้าจอมาก จะซึมซับการเล่นคนเดียว อยู่ในโลกลงตัวไม่ยอมให้ใครมายุ่ง เมื่อเปิดโรงเรียนจึงปรับตัวเข้ากับสังคม เพื่อน ครู ได้ยาก สูญเสียการเรียนรู้เกี่ยวกับความมีวินัย ความเมตตา กรุณา ความรับผิดชอบ การที่เด็กมาโรงเรียน จะได้เรียนรู้จากประสบการณ์โดยตรง เช่น เรื่องวัฒนธรรมการไหว้ การเคารพธงชาติ วินัยในเรื่องเวลา ครูจะปลูกฝังคุณธรรม ความซื่อสัตย์ รู้จักสิทธิหน้าที่พลเมืองที่ดีด้วยวิธีที่เหมาะสมกับวัย การสูญเสียการเรียนรู้เกี่ยวกับ ดนตรี ศิลปะ กีฬา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการทางด้านอารมณ์จิตใจ ในการเรียนที่โรงเรียนกับครูผู้สอนสามารถอธิบายหรือสร้างบรรยากาศให้เด็กจินตนาการเข้าถึงศิลปะ ดนตรี และกีฬา จากการสร้างสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน ยิ่งถ้ามีเพื่อนอยู่ด้วย เด็ก ๆ จะเรียนรู้ถึงการมีความสุข เรียนรู้ที่จะสนุกกับกิจกรรมการวาดภาพ การเล่น ดนตรี กีฬา ได้มากกว่าการทำกิจกรรมคนเดียวหรือกับผู้ปกครอง โดยเฉพาะกิจกรรมกลางแจ้ง การออกกำลังกาย การสนทนาต่าง ๆ ด้านสังคม การสูญเสียการเรียนรู้ทางด้านสังคม ทักษะชีวิต การทำงานร่วมกับผู้อื่น ในเด็กปฐมวัยโรงเรียนเปรียบเสมือนสังคมแรกที่ทำให้เด็กได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน การเล่นกับเพื่อน การทำงาน ร่วมกัน เมื่อเกิดปัญหาขัดแย้งกันกับเพื่อน เด็กหรือครูจะสามารถหาวิธีในการแก้ไข เด็กจะได้เรียนรู้การแก้ไขปัญหา การเป็นผู้นำ ผู้ตาม ด้านสติปัญญา มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสม การที่เด็กอยู่กับบ้านไม่ค่อยได้พูดกับผู้อื่น หากผู้ปกครองไม่ช่วยกระตุ้น ด้วยการชวนพูดชวนคุย ทำกิจกรรมร่วมกัน เด็กจะไม่ได้เรียนรู้ทางภาษา การพูด การฟัง ไม่เหมือนกับที่โรงเรียน เด็กมีโอกาสดู ฟัง ได้ฟังกับเพื่อน ครู มีโอกาสดู ฟัง อ่าน เขียน ทั้งภาษาไทย อังกฤษ หรือจีน ได้ฟัง การออกเสียงที่ถูกต้อง ทำให้พูดได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายของคำที่พูด การเรียนผ่านออนไลน์อาจได้ฟังการออกเสียงจริง แต่อาจเพี้ยนไปเนื่องจากสัญญาณของระบบออนไลน์ อุปกรณ์การฟังไม่ชัดเจน การสูญเสียการเรียนรู้ทางการคิดอย่างมีเหตุผล คิดสร้างสรรค์ จินตนาการ และการ

แสวงหาความรู้ ในสถานการณ์ปกติเด็กจะได้เรียนรู้ฝึกทักษะการคิด จินตนาการได้จากสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัว การเล่นกับเพื่อน การเรียนกับครู แหล่งเรียนรู้ สิ่งต่าง ๆ ที่ได้พบเห็นได้สัมผัส สถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ที่ได้เห็น ได้กลิ่น ได้ฟัง ได้กิน แต่เมื่อต้องอยู่กับบ้านประสบการณ์ที่ได้สัมผัสจึงลดลง ทำให้เกิด การเรียนรู้ทักษะ การคิด จินตนาการลดลง การถูกจำกัดการเรียนรู้ในพื้นที่ต่าง ๆ เช่น โรงเรียน วัด ชุมชน แหล่งธรรมชาติ ที่เป็น แหล่งเรียนรู้ ที่สร้างประสบการณ์การเรียนรู้พื้นฐานที่สำคัญของเด็กปฐมวัย ทำให้เด็กเกิดการสูญเสียการเรียนรู้ หรือ Learning Loss มีพัฒนาการล่าช้า ทางร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งการสูญเสียการเรียนรู้ ยังคงเกิดขึ้นต่อไป และขยายวงกว้างไปเรื่อย ๆ ส่งผลกระทบต่อเด็กปฐมวัยทุกคน ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กที่ ทำงาน ประกอบอาชีพ ทำให้ไม่มีเวลาในการดูแลช่วยแนะนำการเรียน หรือยังขาดทักษะในการร่วมจัดการเรียนรู้ ให้เด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปิด ไม่มีการจัดการเรียนการสอนแบบปกติเป็นเวลากว่าหนึ่งปี ส่งผลต่อการสูญเสียการ เรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

นอกจากการปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนแล้ว การระบาดของโควิด-19 ทำให้เด็กใช้เวลา หน้าจอมากขึ้น ทำให้การอ่านของเด็กได้รับผลกระทบ เพราะไม่ใช่ทุกบ้านจะมีหนังสือหรือส่งเสริมการอ่าน ให้เด็กได้ หนังสือและการอ่านมีความสำคัญสำหรับเด็ก การขาดหนังสือมีผลให้เด็กไม่สามารถพัฒนาทักษะ หลายด้านซึ่งมีผลยาวนานต่อเนื่องไปจนโต องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) เรียกร้องให้รัฐบาลนานาประเทศที่ประกาศใช้มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) จัดหาหนังสือมาแจกจ่ายให้แก่เด็ก ๆ (4) เพราะการอ่านมีความสำคัญสำหรับเด็ก โดยเฉพาะในช่วงปฐมวัย การอ่านออกเสียงให้เด็กฟังเป็นกุญแจสำคัญสู่การเรียนรู้ ช่วยปูทางสู่โลกกว้าง ทำให้เด็กรู้จักสังคม ผู้คน วัฒนธรรม ฯลฯ ที่ไม่คุ้นเคย ทำให้เข้าใจผู้อื่นมากขึ้น เปิดวิสัยทัศน์ให้ไกลกว่าบ้านหรือห้องเรียน หนังสือ สำหรับเด็ก อย่างเช่น นิทาน นอกจากจะช่วยแก้ไขปัญหการอ่าน ทำให้เด็กเกิดความรู้ความเข้าใจเรื่อง ต่าง ๆ แล้ว ขณะที่พ่อแม่ผู้ปกครองอ่านหนังสือให้เด็กฟังก็ได้ช่วยแก้ไขความเข้าใจผิดในบางประเด็นของ พ่อแม่ไปได้พร้อม ๆ กัน

ผลการศึกษาของอังกฤษพบว่า หลังจากที่ต้องล็อกดาวน์อยู่แต่ภายในบ้านและเรียนออนไลน์นานกว่า 2 ปี นักเรียนส่วนใหญ่โดยเฉพาะเด็กเล็ก นอกจากจะมีปัญหาติดขัดพื้นฐานในด้านวิชาการ เช่น การเขียน และการ คำนวณแล้ว ยังประสบปัญหาด้านพัฒนาการทางสังคมที่ล่าช้ากว่าเด็กในวัยเดียวกัน หน่วยงานด้านการศึกษาของ รัฐบาลสหราชอาณาจักร พบว่า เด็กเผชิญปัญหาทักษะที่ต้องรู้พื้นฐาน เช่น การเขียนและการพูด ที่ ถดถอยลงไปเพราะไม่สามารถไปโรงเรียนเนื่องจากการระบาดของไวรัสโควิด-19 ผลการวิจัยพบว่า แม้ในที่สุด นักเรียนทั่วเกาะอังกฤษจะสามารถกลับมาเรียนที่โรงเรียนได้สักระยะหนึ่งแล้ว แต่นักเรียนส่วนใหญ่ยังคงมีปัญหา ในการฟื้นฟูทักษะพื้นฐาน อย่างการเขียนและการพูด ผลการศึกษาข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งในข้อค้นพบของชุดรายงาน โดยอ้างอิงจากหลักฐานจากการตรวจสอบสถาบันการศึกษาประมาณ 280 ครั้งในกลุ่มอายุต่างๆ รวมถึงการ สนทนากลุ่มกับผู้ตรวจการของกระทรวงต่างๆ ของรัฐบาล ในกลุ่มนักเรียนระดับ “ปฐมวัย” รายงานจากผู้

ให้บริการด้านการศึกษาที่สังเกตเห็นความล่าช้าในการพัฒนาคำพูดและภาษาของเด็กเล็ก ขณะเดียวกัน ผู้ให้บริการด้านการศึกษาบางรายยังพบว่า เด็กเล็กมีความยากลำบากในการตอบสนองต่อการแสดงออกทางสีหน้าขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษากลุ่มนี้ตั้งข้อสังเกตว่า อาจเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ลดลงท่ามกลางการระบาดของไวรัสโควิด-19 ครูผู้ให้บริการด้านการศึกษาบางรายยังเน้นย้ำว่า ทักษะพื้นฐานที่ถดถอยไป ทำให้เด็กขาดความมั่นใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มต่าง ๆ ในขณะที่เด็กวัยเดินและเด็กก่อนวัยเรียนต้องการความช่วยเหลือในการเรียนรู้ที่จะแบ่งปันและผลัดกันทำ ผลัดกันเรียน ครูยังสังเกตเห็นถึงผลกระทบของการระบาดของไวรัสโควิด-19 ที่มีผลต่อพัฒนาการทางร่างกายของเด็กเล็ก เช่นในกรณีของเด็กทารก พบว่า เด็กทารกมีการเรียนรู้ที่จะหัดคลาน และหัดตั้งไข่เพื่อเดิน ค่อนข้างล่าช้ากว่าเกณฑ์พัฒนาการที่กำหนดไว้ ความสามารถในการดูแลพึ่งพาตนเองของเด็กถดถอย ดังนั้นจึงเป็นปัจจัยกระตุ้นให้ครูผู้ให้บริการการศึกษาเหล่านี้ต้องใช้เวลาไปกับเด็กมากขึ้น รายงานยังพบว่า เด็กในวัยเรียนมีช่องว่างความแตกต่างระหว่างวิชาคณิตศาสตร์ การออกเสียง และ “ความแข็งแรงในทักษะการเขียน”

การศึกษาผลกระทบของการปิดโรงเรียนช่วงโควิด-19 ต่อพัฒนาการเด็ก และหลายการศึกษา พบว่าการขาดเรียน การขาดเรียน หรือโรงเรียนมีความจำเป็นที่ต้องปิดลงเพราะเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ ทำให้การเรียนรู้ของเด็กถดถอยลง ((ตรีนิช ไพชยนต์วิจิตร, 2563 ; Liu et al., 2020 ; Hansen, 2011; Sacerdote, 2012; Atteberry and McEachin, 2020) การปิดโรงเรียนเนื่องจากการระบาดของโรคโควิด-19 จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ Soland และคณะ (2020) คาดการณ์และเปรียบเทียบคะแนน MAP Growth (Measures of Academic Progress Test) ซึ่งเป็นการ ทดสอบวัดระดับความรู้ทางคณิตศาสตร์ (Mathematics) การอ่าน (Reading) และ วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนช่วงก่อนโควิด-19 ระบาดและระหว่างการระบาดพบว่าคะแนนคณิตศาสตร์และการอ่านสำหรับทุกชั้นเรียนลดลงเนื่องจากการปิดโรงเรียนการหยุดเรียนมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กเล็กที่อายุต่ำกว่า 11 ปี มากกว่าเด็กโต การทดแทนการเรียนการสอนรูปแบบปกติด้วยการเรียนการสอนระบบทางไกลเป็นระยะเวลานานมีผลต่อความรู้และพัฒนาการของเด็กในระยะยาว โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กด้อยโอกาสซึ่งมีปัญหาด้านความพร้อมในการเรียนทางไกล ทั้งความพร้อมด้านอุปกรณ์ในการสื่อสารที่จำเป็นต่อการศึกษาทางไกล และความพร้อมของผู้ปกครองด้านเวลาและความรู้ที่เป็นครูช่วยสอนลูกในการเรียนทางไกล เด็กที่มาจากครอบครัวด้อยโอกาสส่วนมากผู้ปกครองจำเป็นต้องทำงานและไม่มีเวลาช่วยเป็นครูผู้สอนหรือไม่มีความรู้ พอที่จะเป็นครูผู้สอน เช่น ในบางพื้นที่ชายขอบผู้ปกครองไม่มีความรู้ภาษาไทยดีพอเพื่อจะสอนและติดตามเด็ก ระหว่างการเรียนทางไกล ระบบการเรียนทางไกลที่ไม่สมบูรณ์และครอบคลุมจะส่งผลให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาระหว่างเด็กที่มีความพร้อมและเด็กด้อยโอกาสได้ กรมอนามัยได้ทำการคัดกรองพัฒนาการเด็กไทยพบว่าสงสัยพัฒนาการล่าช้า จำนวน 377,253 ราย และแนะนำให้ดูแลเด็กเล็ก 0-5 ปี โดยการเพิ่มและจัดสรรเวลาให้เด็ก หลีกเลี้ยงให้เด็กดูโทรทัศน์ เล่นโทรศัพท์มือถือ เน้นส่งเสริมพัฒนาการให้รอบด้าน

กลุ่มเด็กปฐมวัย 0-5 ปี เมื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือโรงเรียนปิดการเรียนการสอน ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กทั้งการที่ครอบครัวต้องพาเด็กออกไปทำงานด้วย ซึ่งที่ทำงานบางสถานที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กเล็ก เช่น งานเก็บขยะ งานตัดต้นไม้ งานก่อสร้าง หรือบางครอบครัวต้องทิ้งเด็กเล็กไว้ตามลำพัง ด้านโภชนาการ หากเด็กอยู่ศูนย์เด็กเล็กหรือโรงเรียนจะได้กินอาหารครบ 5 หมู่ และดื่มนมตรงตามเวลา แต่เมื่อเด็กต้องอยู่บ้าน บางครั้งอาจกินอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการไม่ครบ หรือกินน้อยลง ด้านพัฒนาการของเด็ก พ่อแม่ผู้ปกครองบางรายมักให้เด็กอยู่ในห้องแคบ ๆ ใช้เวลาไปกับการดูโทรทัศน์หรือเล่นมือถือมากขึ้น โดยไม่สนใจบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว ส่งผลให้มีพฤติกรรมก้าวร้าว เอาแต่ใจตัวเอง และขาดระเบียบวินัย จากรายงานสถานการณ์ข้อมูลเฝ้าระวังด้านส่งเสริมสุขภาพด้านพัฒนาการปฐมวัยล่าสุด 11 สิงหาคม 2564 พบว่าเป้าหมายการคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัย จำนวน 1,515,545 ราย สามารถคัดกรองได้ 1,345,511 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.8 พบพัฒนาการเด็กสมวัยจำนวน 968,253 ราย คิดเป็นร้อยละ 72 และสงสัยพัฒนาการล่าช้าจำนวน 377,253 ราย คิดเป็นร้อยละ 28 ซึ่งในจำนวนที่สงสัยล่าช้าได้มีการส่งต่อไปกระตุ้นพัฒนาการภายใน 30 วัน พบว่า มีพัฒนาการสมวัยร้อยละ 99 การปิดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยส่งผลเสียต่อสุขภาพและพัฒนาการของเด็ก เพราะเด็กขาดโอกาสได้รับบริการทางด้านโภชนาการและกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ โดยเฉพาะเด็กในกลุ่มเปราะบางที่ต้องพึ่งอาหารกลางวันที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและโรงเรียน โดยสถิติจากการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2562 (MICS6,2562) บ่งชี้ว่าร้อยละ 86.3 ของเด็กไทยที่มีอายุ 36-59 เดือนเข้ารับการศึกษาในระดับปฐมวัย องค์การยูนิเซฟ และองค์การยูเนสโกเน้นย้ำถึงความสำคัญของการศึกษาระดับปฐมวัยจะช่วยส่งเสริมสุขภาพร่างกาย สร้างความปลอดภัยทางอารมณ์ ตลอดจนส่งเสริมทักษะการเข้าสังคมและการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม โดยการเปิดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจะช่วยให้เด็กได้รับการส่งเสริมทักษะทางการกำกับอารมณ์ สร้างโอกาสในการเรียนรู้ และเป็นทางเลือกให้เด็กได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาที่ผู้ปกครองออกไปทำงาน เด็กที่มีอายุระหว่าง 0 ถึง 6 ปีจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดผ่านประสบการณ์ตรง การลงมือปฏิบัติจริง และเติบโตได้ดีในสภาพแวดล้อมที่สามารถปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้โดยตรง ร้อยละ 35.6 ของเด็กปฐมวัยในชั้นอนุบาล 1-3 ได้รับผลกระทบจากการเรียนการสอนทางไกลมากกว่าเด็กในระดับการศึกษาระดับอื่น รวมถึงการคัดกรองพัฒนาการเด็กในปี พ.ศ. 2564 โดยเฉพาะสัดส่วนของเด็กที่ผ่านการคัดกรองครั้งแรกที่ลดลงจากร้อยละ 66.2 มาอยู่ที่ร้อยละ 61.7 เนื่องจากผลกระทบจากโควิด

ผลกระทบจากโควิดในมิติของการศึกษา มีทั้งเรื่องความรู้ที่หายไป เศรษฐกิจครัวเรือนที่ส่งผลจนเด็กต้องหลุดจากระบบ การพัฒนาอารมณ์ สมอง สุขภาพจิตของเด็ก ผู้ปกครองและครู จากเดิมพบว่า ความยากจนของการเรียนรู้ หรือ Learning Poverty ของเด็กไทยอยู่ในระดับสูง คือ เด็กต่ำกว่า 10 ขวบมีปัญหาเรื่องการอ่านออกเขียนได้ร้อยละ 23 ในขณะที่ประเทศเวียดนามอยู่ที่ร้อยละ 2 เท่านั้น อีกทั้งหากวัดเป็นจำนวนปีการเรียนรู้จากอนุบาลถึงมัธยมทั้งหมด 12.7 ปี แต่การเรียนรู้ของเด็กไทยจริง ๆ จะอยู่แค่ 8.7 ปี เท่านั้น ดังนั้นเมื่อต้องปิดเรียนเพราะโควิดอีก ย่อมซ้ำเติมการเรียนรู้จนเกิดภาวะการถดถอย Learning Loss มากขึ้น ภาวะการ

เรียนรู้ถดถอย คือการเสียโอกาสในการเรียนรู้ ซึ่งจะมีผลให้เด็กเกิดภาวะถดถอยของความรู้ทำให้ทักษะต่างๆ ที่เด็กควรจะได้รับพัฒนาตามช่วงวัย ก็จะสูญเสียดำเนินไปด้วย เช่น ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน ทักษะการปรับตัว ทักษะการเข้าสังคม เป็นต้น ซึ่งหากขาดการพัฒนาทักษะเหล่านี้ อาจทำให้เด็กขาดโอกาสในการสร้างบุคลิกของตน และประสบปัญหาที่บรณาต่อทางการศึกษาเด็กปฐมวัยในวัยที่คาบเกี่ยวระหว่างการเรียนระดับปฐมวัยกับการเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการเตรียมความพร้อมและส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมก่อนที่จะเลื่อนขั้นขึ้นไปเรียนในระดับประถมศึกษา โอกาสในการเรียนรู้ในช่วงปฐมวัยสมองจะเปิดรับการเรียนรู้ได้ดีที่สุด โดยเฉพาะทักษะด้านพฤติกรรม เช่น ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางอารมณ์ การพูดและการเคลื่อนไหว การเสียโอกาสที่มีอยู่อย่างจำกัดจะส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะความสำเร็จด้านการศึกษาและการทำงานในอนาคตของเด็กได้ พบว่า ผู้เรียนในเมืองที่มีอุปกรณ์การเรียนครบ จะมีความรู้ถดถอยเล็กน้อย ขณะที่ผู้เรียนในต่างจังหวัด หรือชนบทที่ขาดแคลนอุปกรณ์ มีความรู้ถดถอยมากถึง 2 ปี

แนวทางในการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ในเด็กปฐมวัยในระยะเร่งด่วน สามารถทำได้โดยการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ใหม่ที่ตอบสนองบริบทความเปลี่ยนแปลง และความต้องการของผู้เรียน (Redesign) เสริมพลังพัฒนาครู ผู้ปกครองให้มีความรู้และทักษะในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก การสร้างการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง การสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้แบบเปิด การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และสุขภาวะที่ดีของผู้เรียน ทั้งสุขภาพกาย และสุขภาพจิต และการติดตาม สนับสนุน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กเป็นรายคน

อำเภอสะบาย้อยจังหวัดสงขลา เป็นพื้นที่ที่มีสถานการณ์ปัญหาทุพโภชนาการ พัฒนาการเด็กล่าช้า และความครอบคลุมของวัคซีน สูงกว่าพื้นที่อื่นๆ สถานการณ์โควิด-19 ในพื้นที่สูงกว่าอำเภออื่นๆ ช่วงการระบาดมีคำสั่งการปิดพื้นที่ ให้ประชาชนหยุดกิจกรรม งดเดินทาง ให้อยู่ในที่พัก และดำเนินมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social distancing) ปิดสถานที่ที่มีการรวมกลุ่มคน ทำให้มีการปิดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้เด็กปฐมวัยอยู่แต่ในบ้าน และปรับมาใช้การเรียนการสอนตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 โดยให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนตามระดับความรุนแรงของการระบาด ตามบริบทของพื้นที่ ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในพื้นที่ ทั้งความเหลื่อมล้ำด้านดิจิทัล (Digital divide) ในเรื่องของอุปกรณ์การเรียน อินเทอร์เน็ต ซึ่งพื้นที่อำเภอสะบาย้อยประชากรมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำกว่าพื้นที่อื่นๆ เกิดปัญหาการใช้เวลาหน้าจอนานเกินไป ความเครียด การขาดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ครู สังคม ผู้ปกครองผู้ดูแลเด็กไม่มีเวลาในการสอนเนื่องจากต้องทำงาน นำมาสู่การสูญเสียการเรียนรู้ (Learning loss) ทั้งด้านร่างกาย

การจัดโปรแกรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ไปเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยการใช้นิทานที่ผ่านการประเมินจากแผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และเป็นหนังสือที่ได้รับรางวัลดีเด่นสำหรับเด็กปฐมวัย ประจำปี 2565 จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และคู่มือการ มาเป็นสื่อสำหรับฟื้นฟูพัฒนาการด้านความเข้าใจภาษา และการใช้ภาษา น่าจะ

เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะช่วยฟื้นฟูพัฒนาการทางภาษาให้กับเด็กๆ ได้ และจะช่วยลดช่องว่างของการถดถอยการเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการฟื้นฟูการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็กปฐมวัยหลังสถานการณ์ COVID-19 ด้วยนิทานสร้างสรรค์ ชุตภูมิคุ้มใจเพื่อเด็กปฐมวัย (ทางตุ้มกับหุตั้ง และ ตุ๊กตาของลูก)

กลุ่มเป้าหมาย

1. ครูและผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอายุ 2-6 ปี 1 แห่ง จำนวน 35 คน ในอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา เป็นกลุ่มทดลอง
2. ครูและผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ดูแลเด็กอายุ 2-6 ปี 1 แห่ง จำนวน 35 คน ของอีกตำบลหนึ่ง ในอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ
3. เด็กอายุ 2-6 ปี จำนวน 70 คน (แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 35 คน และกลุ่มเปรียบเทียบ 35 คน)

ระเบียบวิธีวิจัย

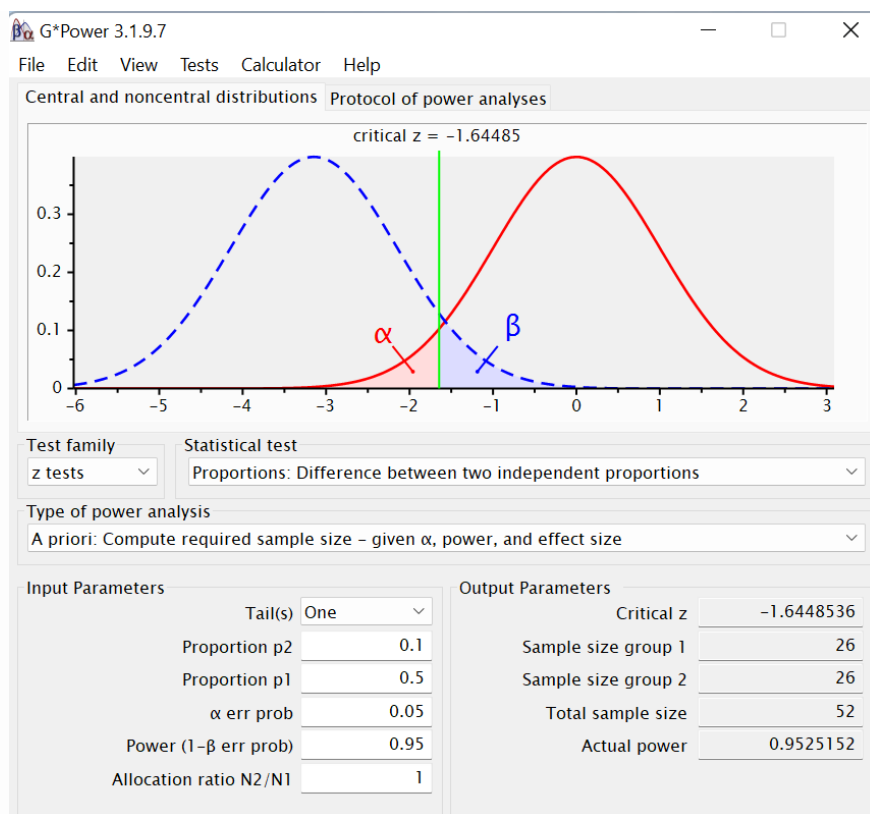
เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง 2 กลุ่ม (two groups pre and post-test Design) (Patrick, 1981; DeRue, 2012) วัดผลก่อนและหลังการดำเนินการ กลุ่มทดลองได้รับการพัฒนาเรื่องการอ่านและการเล่น และนำนิทานกับการเล่น ไปจัดกิจกรรมที่ศูนย์เด็กและที่บ้านให้กับบุตรหลานติดต่อกันเป็นระยะเวลา 6 เดือน กลุ่มควบคุมได้รับการดูแล ส่งเสริมพัฒนาการตามวิธีปกติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมใช้วิธีสมัครใจ ทั้งระดับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ผู้ปกครอง

ประชากร คือ ครู ผู้ปกครอง และ เด็กอายุ 2-6 ปี ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งหนึ่งในอำเภอสะบ้าย้อย

กลุ่มตัวอย่าง ครู ผู้ปกครอง และ เด็กอายุ 2-6 ปี ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งหนึ่งในอำเภอสะบ้าย้อย ใช้วิธีจับฉลากสุ่มตำบล และสุ่มศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในตำบลที่สุ่มได้

การคำนวณขนาดตัวอย่าง ใช้การคำนวณขนาดตัวอย่างของ G*Power

คำนวณขนาดตัวอย่าง ได้ตัวอย่างกลุ่มละ 26 คน คำนวณเพื่อหากกลุ่มตัวอย่างถอนตัว หรือไม่สามารถดำเนินการกิจกรรมตามแผนได้ครบ 6 เดือน ร้อยละ 30 ขนาดตัวอย่าง 34 คน กำหนดเป็น 35 คนต่อกลุ่ม

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ให้สิ่งทดลอง	ทดสอบหลัง	
			1 เดือน	6 เดือน
กลุ่มทดลอง	O1	X	O2	O3
กลุ่มควบคุม	C1		C2	C3

เครื่องมือ

1. โปรแกรมพัฒนาการอ่านนิทาน ใช้นิทานที่ผ่านการคัดกรอง 2 เล่ม จากแผนงานส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่าน สสส. คือ นิทานเรื่อง *หางตุ้มกับหูตั่ง* และ *ตุ๊กตาของลูก* ซึ่งได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญด้านนิทาน ว่ามีความเหมาะสมกับเด็ก
2. แบบประเมินพัฒนาการด้านการรับรู้ภาษา และการใช้ภาษา ในเด็ก 2-5 ปี ตามแบบวัด DSPM

ผลการศึกษา

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

คุณลักษณะทางประชากร		กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		รวม	
เพศ		n=24	(%)	n =23	(%)	N=47	%
	หญิง	23	95.83	21	91.30	44	93.62
	ชาย	1	4.17	2	8.70	3	6.38
อายุ							
	<20	1	4.17	2	8.70	3	6.38
	21-30	2	8.33	2	8.70	4	8.51
	31-40	4	16.67	4	17.39	8	17.02
	41-50	5	20.83	5	21.74	10	21.27
	51-60	6	25.0	7	30.44	13	27.70
	>60	6	25.0	3	13.04	9	19.15
ระดับการศึกษา							
	ไม่ได้เรียน	4	16.67	4	17.39	8	17.02
	ประถม	16	66.67	14	60.87	30	63.83
	มัธยม	4	16.67	5	21.74	9	19.15
	ป.ตรี	0	0	0		0	0
อาชีพ							
	แม่บ้าน	10	41.67	9	39.13	19	40.43
	เกษตรกร	8	33.33	6	26.09	14	29.79
	ค้าขาย/รับจ้าง	6	25.0	7	30.44	13	27.66
	รับราชการ/มีเงินเดือนประจำ	0	0	1	4.35	0	0
ศาสนา							
	พุทธ	2	8.33	3	13.04	5	10.64
	อิสลาม	22	91.67	20	86.96	42	89.36
ความสัมพันธ์กับเด็ก							
	พ่อ	0	0	0		0	0
	แม่	3	12.50	4	17.39	7	14.89

ปู่ ตา	1	4.17	2	8.70	3	6.38
ย่า ยาย	20	83.33	16	69.57	36	76.60
ญาติ	0	0	1	4.35	1	2.13

ผลของการฟื้นฟูการเรียนรู้ความเข้าใจภาษา การใช้ภาษา ของเด็กปฐมวัยหลังสถานการณ์ COVID-19 ด้วยนิทานสร้างสรรค์ ชุตภูมิคุ้มใจเพื่อเด็กปฐมวัย (ทางดุ่มกับหูตั่ง และ ตักตาของลูก)

อายุเด็ก	ความเข้าใจภาษา				รวม	การใช้ภาษา				รวม
	กลุ่มทดลอง (37)		กลุ่มควบคุม (31)			กลุ่มทดลอง (37)		กลุ่มควบคุม (31)		
	สมวัย n(%)	สงสัยล่าช้า n (%)	สมวัย n (%)	สงสัยล่าช้า n (%)		สมวัย n (%)	สงสัยล่าช้า n (%)	สมวัย n(%)	สงสัยล่าช้า n(%)	
2-3	9 (24.32)	3 (8.11)	8 (25.81)	2(6.45)	22	8(21.62)	4(10.81)	7(22.58)	3(9.68)	22
3-5	17 (45.95)	8 (21.62)	17 (54.84)	4(12.90)	46	17(45.95)	8(21.62)	15(48.39)	6(19.36)	46
รวม	26 (70.27)	11 (29.73)	25 (80.65)	6(19.35)	68	25(67.57)	12(32.43)	22(70.97)	9(29.03)	68

อายุเด็ก	ความเข้าใจภาษา				รวม	การใช้ภาษา				รวม
	สมวัย		สงสัยล่าช้า			สมวัย		สงสัยล่าช้า		
	n	(%)	n	(%)		n	(%)	n	(%)	
2-3	17	77.27	5	22.73	22	15	68.18	7	31.92	22
3-5	34	73.91	12	26.09	46	32	69.56	14	30.44	46
รวม	51	75	17	25	68	47	69.12	21	30.88	68

ก่อนการทดลอง พบว่า จากเด็กทั้งหมด 68 คน มีพัฒนาการด้านความเข้าใจภาษาสมวัย 51 คน คิดเป็นร้อยละ 75 และสงสัยล่าช้า 17 คน คิดเป็นร้อยละ 25 โดยเมื่อพิจารณาในกลุ่มอายุ 2-3 ปี มีพัฒนาการด้านความเข้าใจภาษาสมวัย 17 คน คิดเป็นร้อยละ 77.27 สงสัยล่าช้า 5 คน คิดเป็นร้อยละ 22.73 ในกลุ่มอายุ 3-5 ปี มีพัฒนาการด้านความเข้าใจภาษาสมวัย 34 คน คิดเป็นร้อยละ 73.91 สงสัยล่าช้า 12 คน คิดเป็นร้อยละ 26.09

พัฒนาการด้านการใช้ภาษา สมวัย 47 คน คิดเป็นร้อยละ 69.12 และสงสัยล่าช้า 21 คน คิดเป็นร้อยละ 30.88 โดยเมื่อพิจารณาในกลุ่มอายุ 2-3 ปี มีพัฒนาการด้านความเข้าใจภาษาสมวัย 15 คน คิดเป็นร้อยละ 68.18 สงสัยล่าช้า 7 คน คิดเป็นร้อยละ 31.92 ในกลุ่มอายุ 3-5 ปี มีพัฒนาการด้านความเข้าใจภาษาสมวัย 32 คน คิดเป็นร้อยละ 69.56 สงสัยล่าช้า 14 คน คิดเป็นร้อยละ 30.44

ผลของการฟื้นฟูการเรียนรู้ความเข้าใจภาษา การใช้ภาษา ของเด็กปฐมวัยหลังสถานการณ์ COVID-19 ด้วยนิทานสร้างสรรค์ ชุตภูมิคุ้มใจเพื่อเด็กปฐมวัย (ทางดุ่มกับหูตั่ง และ ตักตาของลูก)

อายุเด็ก	ความเข้าใจภาษา				รวม	การใช้ภาษา				รวม
	กลุ่มทดลอง (37)		กลุ่มควบคุม (31)			กลุ่มทดลอง (37)		กลุ่มควบคุม (31)		
	สมวัย n(%)	สงสัยล่าช้า n (%)	สมวัย n (%)	สงสัยล่าช้า n (%)		สมวัย n (%)	สงสัยล่าช้า n (%)	สมวัย n(%)	สงสัยล่าช้า n(%)	
2-3	9 (24.32)	3 (8.11)	8 (25.81)	2(6.45)	22	8(21.62)	4(10.81)	7(22.58)	3(9.68)	22
3-5	17 (45.95)	8 (21.62)	17 (54.84)	4(12.90)	46	17(45.95)	8(21.62)	15(48.39)	6(19.36)	46
รวม	26 (70.27)	11 (29.73)	25 (80.65)	6(19.35)	68	25(67.57)	12(32.43)	22(70.97)	9(29.03)	68

ช่วงเวลา	ความเข้าใจภาษา				การใช้ภาษา			
	กลุ่มทดลอง (37)		กลุ่มควบคุม 31)		กลุ่มทดลอง n(%)		กลุ่มควบคุม n(%)	
	สมวัย n(%)	สงสัยล่าช้า/ ล่าช้า n(%)	สมวัย n (%)	สงสัยล่าช้า/ ล่าช้า n(%)	สมวัย n (%)	สงสัยล่าช้า n(%)	สมวัย n(%)	สงสัยล่าช้า/ ล่าช้า n(%)
ก่อนทดลอง	26 (70.27)	11 (29.73)	25 (80.65)	6 (19.35)	25(67.57)	12 (32.43)	22(70.97)	9(29.03)
หลังทดลอง 1 เดือน	31(83.78)	6 (16.22)	26 (83.87)	5(16.13)	29 (78.38)	8 (21.62)	23(74.19)	8(25.81)
หลังทดลอง 5 เดือน	35(94.59)	2 (5.41)	27 (87.09)	4(12.91)	31 (83.78)	6 (16.22)	25 (80.65)	6 (19.35)

ผลการศึกษพบว่า ก่อนการใช้หนังสือนิทาน ในกลุ่มทดลอง มีพัฒนาการด้านความเข้าใจภาษาสมวัย ร้อยละ 70.27 และสงสัยล่าช้า ร้อยละ 29.73 ในกลุ่มควบคุม มีพัฒนาการด้านความเข้าใจภาษาสมวัย ร้อยละ 80.65 และสงสัยล่าช้า ร้อยละ 19.35 ซึ่งในกลุ่มทดลองมีเด็กพัฒนาการสมวัยน้อยกว่า หลังจากได้รับโปรแกรมการอ่านนิทาน และกระตุ้นพัฒนาการผ่านไป 1 เดือน พบว่า กลุ่มทดลอง มีพัฒนาการด้านความเข้าใจภาษาสมวัยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 83.78 และล่าช้าลดลงเหลือร้อยละ 16.22 ในกลุ่มควบคุม มีพัฒนาการด้านความเข้าใจภาษาสมวัยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 83.87 และสงสัยล่าช้าลดลงเหลือ ร้อยละ 16.13 และเมื่อผ่านไป 5 เดือน พบว่า กลุ่มทดลอง มีพัฒนาการด้านความเข้าใจภาษาสมวัยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 94.59 และล่าช้าลดลงเหลือร้อยละ 5.41 ในกลุ่มควบคุม มีพัฒนาการด้านความเข้าใจภาษาสมวัยเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 87.09 และสงสัยล่าช้าลดลงเหลือ ร้อยละ 12.91

ก่อนการใช้หนังสือนิทาน ในกลุ่มทดลองมีพัฒนาการด้านการใช้ภาษาสมวัย ร้อยละ 67.57 และสงสัยล่าช้า ร้อยละ 32.43 ในกลุ่มควบคุม มีพัฒนาการด้านความเข้าใจภาษาสมวัย ร้อยละ 70.97 และสงสัยล่าช้า ร้อยละ 29.03 ซึ่งในกลุ่มทดลองมีเด็กพัฒนาการสมวัยน้อยกว่ากลุ่มควบคุม หลังจากได้รับโปรแกรมการอ่านนิทาน และกระตุ้นพัฒนาการผ่านไป 1 เดือน พบว่า กลุ่มทดลอง มีพัฒนาการด้านความเข้าใจภาษาสมวัยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 78.38 และล่าช้าลดลงเหลือร้อยละ 21.22 ในกลุ่มควบคุม มีพัฒนาการด้านความเข้าใจภาษาสมวัยเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 74.19 และสงสัยล่าช้าลดลงเหลือ ร้อยละ 25.81 และเมื่อผ่านไป 5 เดือน พบว่า กลุ่มทดลอง มีพัฒนาการด้านความเข้าใจภาษาสมวัยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 83.78 และล่าช้าลดลงเหลือร้อยละ 16.22 ในกลุ่มควบคุม มีพัฒนาการด้านความเข้าใจภาษาสมวัยเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 80.65 และสงสัยล่าช้าลดลงเหลือ ร้อยละ 19.35

สรุปผลการศึกษา

การนำนิทาน ชุดภูมิคุ้มใจเพื่อเด็กปฐมวัย 2 เล่ม คือ *หางตุ้มกับหูกตั้ง* และ *ตุ๊กตาของลูก* เพื่อฟื้นฟูการเรียนรู้ความเข้าใจภาษา การใช้ภาษา ของเด็กปฐมวัยหลังสถานการณ์ COVID-19 **ด้วยนิทานสร้างสรรค์** ทำให้ผู้ดูแล

เด็กมีความรู้ เห็นประโยชน์ เกิดความเข้าใจ ตระหนัก และเห็นความสำคัญของการอ่านนิทานเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและกระตุ้นพัฒนาการทางภาษาให้กับเด็กปฐมวัยได้ ในส่วนของเนื้อหา ความเข้าใจในหนังสือทั้งสองเล่ม พบว่า ทำให้เด็กมีความสุข สนุก โต้ตอบกับผู้เล่าด้วยภาษา เด็กเรียนรู้ที่จะบอกความรู้สึกของตนเองได้ เป็นทั้งการเข้าใจในภาษา และสามารถใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัยมากขึ้น

อย่างไรก็ตามในพื้นที่ชนบท ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และมีข้อจำกัดของการเข้าถึงข้อมูลด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยเฉพาะผู้ดูแลที่เป็นผู้สูงอายุ มีต้นทุนการศึกษา ความสามารถในการอ่านหรือเล่านิทานให้เด็กยังไม่สามารถทำได้ และเป็นเรื่องแปลก เพราะไม่เคยอ่านหรือเล่านิทานให้เด็กๆ ฟัง จึงควรให้กลุ่มผู้ดูแลเด็กเหล่านี้ได้รับการพัฒนา ฝึกทักษะในการอ่านหรือเล่านิทานด้วย

การแก้ปัญหาเมื่อต้องดูแลเด็กปฐมวัยที่อยู่ในวัยซุกซน ชอบเคลื่อนไหว ปีนป่าย วิ่งไปทั่ว และผู้ดูแลยังขาดทักษะในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก ทำให้การใช้โทรศัพท์มือถือ วัสดุอุปกรณ์หน้าจอลูกส่งให้เด็กได้ง่ายและบ่อยขึ้น ด้วยความกังวลว่า หากเด็กออกไปเล่นไกลๆ จะเป็นอันตราย และผู้ดูแลไม่สามารถช่วยเหลือหรือจำกัดพฤติกรรมได้ทัน การส่งผ่านความรู้เรื่องการใช้สื่อประเภทดังกล่าวให้ตรงกับช่องทางการสื่อสารแบบการให้ความรู้ที่บุคลากรทางการศึกษาและสาธารณสุข ควรบูรณาการงานร่วมกัน เช่น การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการคัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยการอ่านหรือเล่านิทาน โดยอาจจัดเป็นโปรแกรมปฐมนิเทศสำหรับนักเรียนเข้าใหม่ และจัดเสริมเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ

เอกสารอ้างอิง

1. UNESCO (<https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>) ณ วันที่ 12 เมษายน 2563
2. รายงานความยากจนหลายมิติของเด็กในประเทศไทย โครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และแก้ไขความยากจนแห่งมหาวิทยาลัยอ็อกซ์ฟอร์ด ร่วมกับ UNICEF และสภาพัฒน์ฯ รายงานความยากจนหลายมิติของเด็กในประเทศไทย <https://www.unicef.org/thailand/th/reports/>
3. <https://www.eef.or.th/กสศ-ช่วยเด็กทุนเสมอภาค/>
4. รายงานสถานการณ์เด็กด้อยโอกาสในสังคมไทย กรมสุขภาพจิต <http://www.prdmh.com/90-infographic/984-สถานการณ์เด็กด้อยโอกาสในสังคมไทย.html>

5. งานวิจัยเรื่องความรู้ที่หายไปในช่วงการหยุดเรียนนานๆ ในช่วงปิดเทอมใหญ่ Summer Learning Loss: What We Know and What We're Learning <https://www.nwea.org/blog/2018/summer-learning-loss-what-we-know-what-were-learning/> Brookings Report (2017) Summer learning loss: What is it, and what can we do about it? <https://www.brookings.edu/research/summer-learning-loss-what-is-it-and-what-can-we-do-about-it/>
6. Hanushek and Woessman (2020) Education, Knowledge Capital, and Economic Growth in Economics of Education, 2nd Edition
7. <http://hanushek.stanford.edu/publications/quantitative-look-economic-impact-european-union%E2%80%99s-educational-goals>
งานวิจัยในเรื่องผลกระทบของต้นทุนและประโยชน์ที่ได้ของการปิดโรงเรียนในแง่มุมต่างๆ Bayham and Fenichel. Impact of school closures for COVID-19 on the US health-care workforce and net mortality: a modelling study. The Lancet, April 2020
8. Jérôme Adda Economic Activity and the Spread of Viral Diseases: Evidence from High Frequency Data The Quarterly Journal of Economics, Volume 131, Issue 2, May 2016
9. Lempel H, Epstein JM, Hammond RA. Economic cost and health care workforce effects of school closures in the US: Brookings Report, September 2009 <https://www.brookings.edu/research/economic-cost-and-health-care-workforce-effects-of-school-closures-in-the-u-s/>
10. A framework to guide an education response to the COVID-19 Pandemic of 2020 https://globaled.gse.harvard.edu/files/geii/files/framework_guide_v2.pdf
11. Online schools 'worse than traditional teachers' <https://www.bbc.com/news/business-34671952>
12. Inside Online Charter Schools. <https://www.mathematica.org/our-publications-and-findings/publications/inside-online-charter-schools> Virtual Schools in the U.S.
13. <http://nepc.colorado.edu/sites/default/files/publications/Virtual%20Schools%202019.pdf>
13. California colleges and universities share in \$1.7 billion in emergency stimulus funds <https://edsources.org/2020/california-colleges-universities-share-in-1-7-billion-in-emergency-stimulus-funds/628763>

14. <https://promote.nma6.go.th/490>
15. <https://workpointtoday.com/equity-forum-2901/>
16. <https://www.bangkokbiznews.com/social/955741>
17. [Isolation during Covid pandemic has delayed kids' social skills, new study says](https://www.eef.or.th/news-life-isolation-during-covid-pandemic-has-delayed-kids-social-skills/)
<https://www.eef.or.th/news-life-isolation-during-covid-pandemic-has-delayed-kids-social-skills/>
18. <https://www.thelancet.com/journals/lanchi/home>
19. <https://www.hfocus.org/content/2021/11/23732>
20. สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (วสศ.). (2564). เมื่อโควิดปิดโรงเรียนของหนู: ความรู้ถดถอยใน เด็กปฐมวัย และบันได 6 ขั้นของการฟื้นฟู. สืบค้นเมื่อ วันที่ 25 ตุลาคม 2564, จาก <https://research.eef.or.th/6-steps-to-restore-education-in-covid-19/>
21. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). รายงานการศึกษา รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 (ฉบับสรุป). กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
22. ระบบสถิติทางการทะเบียน จำนวนประชากรแยกรายอายุ จาก https://stat.bora.dopa.go.th/new_stat/webPage/statByProvince.php?year=63
23. รักลูก. Learning Loss ภาวะการเรียนรู้ถดถอย พ่อแม่ต้องทำอย่างไร เมื่อลูกเกิด Learning Loss <https://www.rakluke.com/child-development-all/kid-development/item/learningloss.html>
24. วิทัศน์ ฝึกเจริญผล, กนิษฐา เซาว์วัฒนกุล, และสุมิตร สุวรรณ. (2563). ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน ออนไลน์ ภายใต้สถานการณ์ระบาดไวรัส Covid-19. วารสารศาสตร์การศึกษาและการพัฒนา มนุษย์, ปีที่ 4 ฉบับที่ 1. เศรษฐศาสตร์. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2564, จาก <https://thaipublica.org/2020/04/19- economists-with-covid-19-15/>
25. Atteberry, Allison and Andrew McEachin (2019). School's Out: The Role of Summers in Understanding Achievement Disparities. (EdWorkingPaper: 19-82). Retrieved from Annenberg Institute at Brown University: <https://doi.org/10.26300/2mam-bp02> [accessed 10 June, 2020]
26. Dorn, E., Hancock, B., Sarakatsannis, J., and Viruleg, E. (2020). COVID-19 and student learning in the United States: The hurt could last a lifetime. McKinsey & Company.
27. <https://www.mckinsey.com/industries/public-sector/our-insights/covid-19-and-student> หน้า 3 28 สิงหาคม 2563 ผลกระทบของการปิดโรงเรียนช่วงโควิด-19 ต่อพัฒนาการเด็ก
28. ตรีนุช ไพชยนต์วิจิตร [learning-in-the-united-states-the-hurt-could-last-a-lifetime](https://www.mckinsey.com/industries/public-sector/our-insights/covid-19-and-student) [accessed 21 July, 2020] Hansen, Benjamin (2011).

29. “School Year Length and Student Performance: Quasi Experimental Evidence”
<http://ssrn.com/abstract=2269846> [accessed 10 June, 2020]
30. Liu, Jing, Monica Lee, and Seth Gershenson. (2020). The Short- and Long-Run Impacts of Secondary School Absences. (EdWorkingPaper: 20-125). Retrieved from Annenberg Institute at Brown University: <https://doi.org/10.26300/xg6s-z169> <https://edworkingpapers.com/ai19-125>
31. Sacerdote, Bruce (2012). “When the Saints Go Marching Out: Long-Term Outcomes for Student Evacuees from Hurricanes Katrina and Rita”, American Economic Journal: Applied Economics, 4(1), 109-135
32. Soland, J., Kuhfeld, M., Tarasawa, B., Johnson, A., Ruzek, E. and Liu, J. (2020). The impact of COVID-19 on student achievement and what it may mean for educators. Brown Center Chalkboard.
33. The Reporters (2020). กสศ-ห้วง โควิด 19 ทำเด็กหลุดออกนอกระบบการศึกษา
<https://www.thereporters.co/knowledge/eef-equityforum/>[accessed 21 July, 2020] หน้า 4
34. Preston, C. (2020, April 15). 'A drastic experiment in progress': How will coronavirus change our kids? Retrieved April 23, 2020, from <https://hechingerreport.org/a-drastic-experiment-in-progress-how-will-coronavirus-change-our-kids/>
35. <https://www.tnnthailand.com/news/covid19/101314/>
36. แนวทางปฏิบัติภายใต้สถานการณ์โควิด-19 สำหรับโรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สืบค้น 25 กรกฎาคม 2564 จาก <https://www.obec.go.th/archives/363188>
37. Weiland, C., Greenberg, E., Bassok, D., Markowitz, A., Rosada, P. G., & Luetmer, G. (2021). 6 priorities for future research into COVID-19 and its effects on early learning. Retrieved 25 July 2021, from <https://www.brookings.edu/blog/brown-center-chalkboard/2021/07/20/6-priorities-for-future-research-into-covid-19-and-its-effects-on-early-learning>
38. วีระชาติ กิเลนทอง, (2564). โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลแบบออนไลน์ และการขยายผลการสำรวจสถานะความพร้อมในการเข้าสู่ระบบการศึกษาของเด็กปฐมวัย สำหรับประเทศไทย <https://research.eef.or.th/6-steps-to-restore-education-in-covid-19/>
39. MICS ช่องว่างและความเหลื่อมล้ำ ผลการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ 2562 องค์กรยูนิเซฟ ประเทศไทย.

40. Situation Analysis on the Effects of and Responses to COVID-19 on the Education Sector in Asia. Regional Synthesis Report.
41. บางกอกโพสต์. (20 มิ.ย. 2564). Most say online learning will lower education quality: poll